

TÜRKİYEDE YAYINLANAN SAĞLIK BİLİMLERİ DERGİLERİNİN SAYISAL ANALİZİ

GİRİŞ

Bilimsel dergiler hekimin bilgi alması kadar bilgi vermesi sürecinde gerekli olan yayınlardır. Bilimsel bilgiyi literatüre dönüştürerek, bilimsel iletişimin sağlanmasında etken olan dergiler ;
-Bilimsel çalışmanın büyük bir kitleye okunmasında,
-Çalışmanın tanınmasında ve değerlendirilmesinde,
-Okuyuculara tartışma, eleştirme, üzerinde düşünme ve yorumlama ortamı sağlanmasında rol oynarlar.

Ülkemizde yayınlanan tıp dergilerinin niceliği ve niteliği üzerine çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Ancak bu konuda yapılan çalışmaların çok etkin olduğu söylenemez. Halen ülkemizde yayınlanan dergilerin sayısı ve niceliksel özellikleri bilinmemektedir. Bunun yanında dergilerin okunurluğunda etken olan indeks, abstrakt gibi bilgi erişim kaynakları da yetersizdir. Dergilerin uluslararası kabul görürlüğü önemli bir sorun olmakla birlikte, ulusal düzeyde kabul görürlüğü de diğer bir önemli sorundur.

Ülkelerin gelişmişlik düzeyleri bilgiyle ölçülmektedir. Ülkemizde üretilen bilimsel bilginin araştırmacılara sunulması görevini üstlenen dergiler bilimsel geleceğimiz açısından önemlidir.

Bilim dünyamızda ve bilimsel geleceğimizde önemli yapı taşları olduğunu düşündüğümüz dergi yayıncılığımızın bibliyografik denetiminin sağlanması ve dergilerin izlenmesi amacıyla Türkiye de yayınlanan sağlık bilimleri dergileri üzerinde bir araştırma yapılmıştır.

“Türkiye Sağlık Dergileri Rehberi” nin oluşmasını sağlayan bu çalışma sonuçları ülkemizde yayınlanan sağlık bilimleri dergilerinin sayısını, ad değişiklikleriyle izlenmesini, yayıncılara göre dağılımını, elektronik dergilerin sayısını, girdiği indeksler, hakem değerlendirmesi ve konulara göre dağılımı gibi bilgileri vermektedir.

KONUUYLA İLGİLİ DİĞER ÇALIŞMALAR

Tıp literatürünü kendi dilimizde okumaya ve geliştirmeye olanak sağlayan tıp dergilerinin nicelik ve nitelikleri üzerinde çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmalar içerisinde Türkiye’ de yayınlanan tıp dergilerinin tam bir listesine rastlanamamakla birlikte, hekimlerin zaman zaman ulusal tıp yayınları üzerine analiz ve listeleme çalışmalarını gerçekleştirdikleri görülmüştür. Bunlardan;

1991 yılında Şinasi Özsoylu (1992 s.67) tarafından yapılan çalışmada 116 tıp dergisinin yayınlanmakta olduğu bildirilmiştir

Ragıp Kayar 1994 yılında yaptığı bir araştırmada ülkemizde son 65 yılda 443 tıp dergisinin yayımlandığını belirtmiştir. Bunların 192’si (% 43) ilk 20 yılda (1974-1994), 144’ ü (% 33) ise son 10 yılda (1989-1994) yayınlanmaya başlamıştır (Kayar 1994 s.69). Kayar’ın çalışmasının yapıldığı 1994 yılında ise halen yayınlanmakta olan 187 dergi saptanmıştır. Bu veriler 1991-1994 yılları arasında 71 derginin yayın hayatına başladığını göstermektedir. Yine Kayar, çalışmasında 29 dergiden 10 yılı aşan 71 dergi (% 23.7) olduğunu saptamıştır (Kayar 1994, s 69)

Türkiye’de yayınlanan tıp dergilerinin listelenmesi üzerine diğer bir çalışma da 1996 yılında yapılmıştır. Bu araştırmada 1990 yılı ve sonrası yayın hayatına başlayan ve 1990 öncesi yayınlanmakta olup halen yayınlanmaya devam eden tıp dergileri belirlenmiştir. Oluşturulan listeye magazinler, bültenler, ve bilimsel yazı içermeyen dergi adları dahil edilmemiştir. Liste sadece tıp dergilerinden oluşturulmuş hemşirelik, beslenme, çocuk gelişimi, diş hekimliği, eczacılık dahil edilmemiştir. Ancak temel tıp dallarını ilgilendiren veterinerlik konusundaki dergiler alınmıştır. Araştırma sonucunda 276 dergi belirlenmiştir. Hazırlanan listede 1995 yılı sonrası yayın hayatına 24 derginin başladığı belirlenmiştir. (Küyük, 1996, s.14)

Ülkemizde Kültür Bakanlığı Kütüphaneler Genel Müdürlüğü’ nde ISSN Merkezi’nin kurulması ile 1993 yılından başlayarak dergilere ISSN (Uluslararası Standart Süreli Yayın Numarası) numarası verilmeye başlanmıştır. 1995 verilerine göre toplam 155 tıp dergisi ISSN numarası almıştır (ISSN Türkiye Bibliyografyası 1995, 1996)

Tıp Dergilerine ilişkin ilk basılı rehber kaynak ise 1996 yılında yayınlanan “Türkiye Tıp Dergileri Kataloğu”dur. Dr. Kutluk ve Dr. Yarış tarafından hazırlanan bu kaynak’ta 132 dergiye ilişkin bilgiler verilmekte, 111 derginin ise yalnızca yayına ilk başladığı yıl belirtilmektedir.

Dr. Kozak tarafından 1999’ da hazırlanan “ Türkiye Akademik Dergiler Rehberi” nde 187 tıp ve sağlık bilimleri konusunda dergiye ait bibliyografik ve yayın bilgileri verilmiştir.

Yapılan bu çalışmalar Türkiye’de yayınlanan dergilerin sayısının saptanmasındaki, dergilere ve ilişkin bilgilere ulaşılmasındaki güçlükleri açıkça göstermektedir.

YÖNTEM

Türkiye’de yayımlanmakta olan tıp ve sağlık bilimleri dergilerinin belirlenmesi ve nitelik ve niceliğine göre değerlendirilmesi amacıyla başlattığımız bu çalışmada, öncelikle dergilerin tam olarak sayılarını ve bibliyografik açıdan niteliklerinin belirlenmesi hedeflendi.

Aşamalı olarak gerçekleştirilen çalışmada sırasıyla ;

-Dergilerin isimlerinin belirlenmesi;

Dergi isimlerinin belirlenmesi için sırasıyla aşağıda verilen mevcut araştırma sonuçlarından ve kaynaklardan yararlanıldı.

Küyük, A (1996) Türk Tıp Literatüründe Bilgiye Erişim.
Kutluk, T., Yarış Nilgün. (1996) Türkiye Tıp Dergileri Kataloğu.
Kozak, N. (1999) Türkiye Akademik Dergiler Rehberi.
ISSN Türkiye Bibliyografyası 1995
Milli Kütüphane Türkiye Bibliyografyası
Türk Tıp Dizini’ ne Kabul edilen Dergiler Listesi
H.Ü. Tıp Merkezi Kütüphane Süreli Yayın Kataloğu
ULAKBİM Süreli Yayınlar Kataloğu
H.Ü. Bağış Dergiler Koleksiyonu
WWW taramaları (Dergilerin Web sayfaları)

-Dergilere ilişkin bibliyografik bilgilerin tanımlanması;

Oluşturulan listede adları bulunan dergilerin H.Ü. Tıp Kütüphanesi ve ULAKBİM Dokümantasyon Merkezi koleksiyonunda bulunan 2001/2002 sayılarına ulaşarak dergiye ait bilgiler derginin iç kapağından ve yazarlara notlar kısmından alındı.

-Yayıncılardan bilgi edinme;

Web veya E-mail adresleri bulunan dergi editörlerine ve yayıncılara “Dergi Bilgi Formu” gönderildi. Gelen yanıtlar mevcut bilgiler ile karşılaştırılarak eksik bilgiler tamamlandı.

-Web taramaları;

Herhangi bir sayısına ulaşılmayan dergiler için WWW’, de ve ISSN listesinden tarama yapıldı. Bulunan bilgiler listeye eklendi.

Tüm Tıp ve Sağlık Bilimleri konusunda yayınlanan bilimsel dergi, gazete, bülten gibi yayınların dahil edildiği listede başlangıçta 550 nin üzerinde dergi adı belirlendi.

Bu liste üzerinde ön bir çalışma yapılarak;

-Ad değişikliği nedeniyle listede birkaç kez yer alan dergiler yeni adları altında yer aldı.

-Yayını durdurulan dergiler listeden çıkarıldı.

-Dergi isimlerinin net olmamasından kaynaklanan ve farklı isimlerle listede yer alan dergiler, derginin iç kapağında veya yazarlara notlar kısmında geçen ismi esas alınarak tek bir giriş şeklinde verildi.

Araştırma da yayınlanan dergi sayısı yanında; dergi adı, kısaltma adı, eski adı/adları, paralel/ingilizce adı, yeni adı, ISSN no, yayına başlama tarihi, yayıncı adı, türü, konusu, derginin içerik tanımı/amacı, girdiği indeksler, iletişim adresi, telefon, faks, E-Mail, WWW adresi, elektronik yayınlanıp yayınlanmadığı gibi bilgilerde belirlendi.

BULGULAR

Araştırma Tıp, Hemşirelik, Eczacılık, Diş Hekimliği, Veterinerlik, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Sağlık Yönetimi gibi tıp ve sağlık bilimlerine yönelik dergiler üzerinden yapıldı. Araştırma sonucunda sağlık bilimleri alanında Türkiye’de yayınlanan 349 dergi olduğu saptandı.

Dergilerin başlangıç yıllarına baktığımızda son yirmi yılda yayınlanan dergi sayısında belirgin bir artış (% 75) olduğu gözlenmektedir. Dergilerden % 31’ i 1983-1992 yılları arası, % 44’ ü 1993-2002 yılları arasında yayın hayatına başlamıştır.

TABLO 1. Dergilerin Çıkış Yıllarına Göre Dağılımı

BAŞLANGIÇ YILLARI	DERGİ SAYISI	YÜZDE
1942 ve öncesi	8	%2
1943-1952	6	%2
1953-1962	14	%4
1963-1972	27	%8
1973-1982	32	%9
1983-1992	107	%31
1993-2002	155	%44
TOPLAM	349	%100

Dergilerin yayıncılara göre dağılımında ise üst sırayı dernek ve vakıf yayınlarının aldığı (%39) , daha sonra Üniversite, Fakülte, Yüksek Okul ve Enstitüsü yayınlarının (% 26) bunu izlemekte olduğu anlaşılmıştır. Tıp yayınevleri ise % 18 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

TABLO 2. Dergilerin Yayıncılara Göre Dağılımı

YAYINCI GRUBU	DERGİ SAYISI	YÜZDE
Dernek / Vakıf	135	%39
Üniversite / Fakülte / Yüksek Okul / Enstitüler	92	%26
Tıp Yayınevleri	62	%18
Hastaneler	21	%6
Kamu Kurum ve Kuruluşları	13	%4
Meslek Odaları / Birlikler	12	%3
Özel Sağlık Kuruluşları	8	%2
Kişi	6	%2
TOPLAM	349	%100

Dergiler türlerine göre değerlendirildiğinde % 68’ nin araştırma-derleme ağırlıklı olduğu ,% 17’ nin araştırma ve % 3’ nün derleme yayınları yayınladığı saptanmıştır.

TABLO 3. Dergilerin Türlerine Göre Dağılımı

TÜRÜ	DERGİ SAYISI	YÜZDE
Araştırma	59	%17
Araştırma / Derleme	238	%68
Araştırma / Derleme / Çeviri	3	%1
Araştırma / Haber	4	%1
Derleme	9	%3
Çeviri	5	%1
Haber / Tıbbi Magazin / Bülten	28	%8
Diğer	3	%1
TOPLAM	349	%100

Yayınlanan dergilerin konulara göre dağılımı incelendiğinde dergilerin Genel Tıp dışında belirli bir alanda yoğunlaşmadığı görülmüştür. Yine dergilerin % 81' i Tıp , % 4' ü Eczacılık % 5' i Veterinerlik % 5' i Diş Hekimliği konularında yayınlandığı gözlenmiştir.

TABLO 4. Dergilerin Konularına Göre Dağılımı

DERGİNİN KONUSU	DERGİ SAYISI
ACİL TIP	1
ADLİ TIP	4
AĞRI	1
ALLERJİ	1
ALTERNATİF TIP	1
ANATOMİ	1
ANESTEZİ	2
BESLENME VE DİYET	1
BİYOKİMYA	1
BİYOTEKNOLOJİ	1
ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ	2
ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI	15
DAHİLİYE	3
DENEYSEL TIP	1
DEONTOLOJİ	1
DERMATOLOJİ	5
DİŞ HEKİMLİĞİ	19
ECZACILIK / TOKSİKOLOJİ / FARMAKOLOJİ	14
ENDOKRİNOLOJİ	2
ENFEKSİYON HASTALIKLARI	9
FİZİK TEDAVİ VE REHABİLİTASYON	4
GASTROENTEROLOJİ	4
GENEL CERRAHİ	10
GENEL TIP	94
GERİATRİ	1
GÖĞÜS HASTALIKLARI	10
GÖZ HASTALIKLARI	4
HALK SAĞLIĞI	2
HEMATOLOJİ	3
HEMŞİRELİK	6
İMMUNOLOJİ	3
KADIN DOĞUM	11
KALP-DAMAR HASTALIKLARI	6
KARDİYOLOJİ	8
KAS-İSKELET HASTALIKLARI	1
KULAK BURUN BOĞAZ	8
MİKROBİYOLOJİ	5
NEFROLOJİ	1
NÖROLOJİ	5
NÖROŞİRÜRJİ	2
NÜKLEER TIP	1
ONKOLOJİ	5
ORTOPEDİ	5
PARAZİTOLOJİ	1
PATALOJİ	3

PLASTİK CERRAHİ	2
PSİKİYATRİ / PSİKOLOJİ	16
RADYOLOJİ	2
ROMATOLOJİ	2
SAĞLIK YÖNETİMİ	5
SOSYAL HİZMETLER	2
SOSYAL TIP	6
SPOR HEKİMLİĞİ	3
TIP EĞİTİMİ	3
TRANSPLANTASYON	1
ÜROLOJİ	2
VETERİNERLİK	16
YOĞUN BAKIM	1
TOPLAM	349

Dergilerin değerlendirilmesinde önemli bir faktör olan “Hakem Değerlendirmesi “ ne ilişkin bilgilerin dergilerde farklı tanımlarla verilmiştir. Bu tanımlar aşağıda sıralanmıştır.

Advisory Board
Araştırma ve danışma kurulu
Bilimsel danışma kurulu
Bilimsel değerlendirme kurulu
Bilimsel hakemli
Bilimsel kurul
Bilimsel ve danışma kurulu
Danışma kurulu
Danışma kurulu ve bilimsel kurul
Danışma ve inceleme kurulu
Danışmanlar kurulu
Editorial Board
Editorial Consultant
Editörler kurulu
Hakem değerlendirme
Hakem incelemesi
Hakem kurulu ve danışma kurulu
Ulusal ve uluslar arası danışma kurulu
Ulusal ve uluslar arası bilimsel danışma kurulu
Ulusal ve uluslararası yayın danışma kurulu
Uluslararası danışma kurulu
Yayın kurulu
Yayın ve danışma kurulu
Yayın alt komisyonu
Yayın danışma kurulu
Yayın inceleme danışma kurulu
Yayın komisyonu
Yayın kurulu ve hakem incelemesi
Yayın kurulu inceleme ve seçme kurulu
Yazı inceleme ve danışma kurulu
Yazı inceleme ve değerlendirme kurulu

Ülkemizde yayınlanan dergilerin uluslararası indekslerde yer alması için gösterilen çabalar son yıllarda sonuç vermeye başlamıştır. 2002 yılında Index Medicus (MEDLINE) ‘ ta indekslenen dergi sayımız beşi bulmuştur.

TABLO 5. Index Medicus (MEDLINE) ve Excerpta Medica (EMBASE) ‘ da İndekslenen Dergiler

DERGİ ADI	*GİRDİĞİ İNDEKSLER
ACTA PHARMACEUTICA TURCICA	EMBASE

AGRI	EMBASE
ANADOLU KARDİYOLOJİ DERGİSİ	EMBASE , INDEX MEDICUS
ANESTEZİ DERGİSİ	EMBASE
ANKARA ÜNİVERSİTESİ ECZACILIK FAKÜLTESİ DERGİSİ	EMBASE
ANNALS OF MEDICAL SCIENCES	EMBASE
ARTROPLASTİ ARTROSKOPİK CERRAHİ	EMBASE
ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI DERGİSİ	EMBASE
DERİ HASTALIKLARI VE FRENGİ ARŞİVİ	EMBASE
EASTREN JOURNAL OF MEDICINE	EMBASE
ERCİYES TIP DERGİSİ	EMBASE
FABAD JOURNAL OF PHARMACEUTICAL SCIENCES	EMBASE
FİZYOTERAPİ REHABİLİTASYON	EMBASE
GAZİ MEDICAL JOURNAL	EMBASE
GAZİ ÜNİVERSİTESİ ECZACILIK FAKÜLTESİ DERGİSİ	EMBASE
GÜLHANE MEDICAL JOURNAL	EMBASE
JİNEKOLOJİ VE OBSTETRİ BÜLTENİ	EMBASE
JİNEKOLOJİ VE OBSTETRİK DERGİSİ	EMBASE
JOURNAL OF RHEUMATOLOGY AND MEDICAL REHABILITATION	EMBASE
KBB İHTİSAS DERGİSİ	INDEX MEDICUS
KLİNİK PSİKOFARMAKOLOJİ BÜLTENİ	EMBASE
MARMARA MEDICAL JOURNAL	EMBASE
MİKROBİYOLOJİ BÜLTENİ	EMBASE, INDEX MEDICUS (1977-1993, 2002-)
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ TIP DERGİSİ	EMBASE
PATOLOJİ BÜLTENİ	EMBASE
PEDİATRİK CERRAHİ DERGİSİ	EMBASE
SENDROM	EMBASE
SLEEP AND HYPNOSIS	EMBASE
TURKISH JOURNAL OF CANCER	EMBASE
TURKISH JOURNAL OF GASTROENTEROLOGY	EMBASE
TURKISH JOURNAL OF HAEMATOLOGY	EMBASE
TURKISH JOURNAL OF IMMUNOLOGY	EMBASE
TURKISH JOURNAL OF MEDICAL SCIENCES	EMBASE
TURKISH JOURNAL OF PEDIATRICS	SCI EXPANDED / INDEX MEDICUS / EMBASE
TURKISH JOURNAL OF SURGERY	EMBASE
TURKISH JOURNAL OF VETERINARY AND ANIMAL SCIENCES	SCI EXPANDED
TURKISH NEUROSURGERY	EMBASE
TÜRK ANESTEZİYOLOJİ VE REANİMASYON	EMBASE
TÜRK BEYİN DAMAR HASTALIKLARI DERGİSİ	EMBASE
TÜRK KARDİYOLOJİ DERNEĞİ ARŞİVİ	EMBASE
TÜRK PSİKOLOJİ DERGİSİ	SSCI
ULUSAL TRAVMA DERGİSİ	INDEX MEDICUS 2002-

* İndeks bilgileri EMBASE List of Journals Indexed 2002 ve List of Journals Indexed in Index Medicus 2002 ' den alınmıştır.

Elektronik yayıncılığın gelişmesiyle ülkemizdeki dergilerin bir kısmı hem basılı hem de elektronik olarak yayınlanmaktadır. Salt elektronik olarak yayınlanan KBB-Forum ve Journal of Neurological Science (Turkish) dergileri de dahil olmak üzere toplam 70 dergiye tam metin erişilebilmektedir. Dergilerin % 25' ise özet (abstrakt) erişimine açıktır. Tam metin veren dergilerin bir kısmı serbest bir kısmı ise abonelik talep etmektedir.

TABLO 6. Dergilerin Elektronik Erişim Bilgileri

ELEKTRONİK BİLGİ	DERGİ SAYISI	YÜZDE
İçindekiler Sayfası	22	% 17
Özet	33	% 25
İçindekiler Sayfası ve Özet	5	% 4
Tam Metin	70	% 54
TOPLAM	130	% 100

SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye’ de yayınlanan Sağlık Bilimleri dergilerinin niceliksel yapıları üzerinde yaptığımız bu araştırmada dergilerin standart yapılar izlemediği gözlemlenmiştir. Bu yapı gerek derginin izlenmesinde gerekse yayınların izlenmesinde güçlük yaratmaktadır. Araştırma sonuçlarını kısaca değerlendirdiğimizde;

- Dergilerin sıklıkla ad değiştirdikleri ancak bunu izlemeye olanak verecek bilgilerin verilmediği,
 - Dergilerin birden fazla isim kullandıkları ve bu durumun izlemeyi güçleştirdiği,
 - Yayın aralıklarının net olarak belirtilmediği ve bilgilerin iç kapak bilgileri ve yazım kurallarında çeliştiği,
 - Yayınlanan dergilerin süreklilik göstermediği, özellikle bazı yayınevlerinin uzun ömürlü olmayan çok fazla dergi yayınlamak “dergi kirliliği”, “yayın israfı” gibi tanımlayabileceğimiz bir yayım politikası izlediği,
 - Dergilerde genellikle hakem değerlendirilmesi olduğu fakat belirtilme yöntemlerinde standart bir tanımlama olmadığı,
 - Dergilerin kısaltma isimlerinin net olmadığı,
- gibi bibliyografik denetimi sağlayan bilgilerin yetersiz olduğu belirlenmiştir.

Ulusal tıp yayıncılığımızın gelişmesi ve bilim dünyasında yerini alması için önerilerimizi şu şekilde sıralayabiliriz.;

- Yayımlanan dergiler için sağlıklı bir rehber hazırlanmalı ve devamlılığı sağlanmalı
- Dergi yayıncılığı ve editörlük konularında eğitim kursları verilmeli, toplantılar düzenlenmeli,
- Dergiler için gerek dizayn, gerek içerik açısından belli standartlar getirilmeli ve uyulması yönünde çaba sarfedilmeli,
- Yayıncılara ve editörlere yönelik bir el kitabı hazırlanmalı,
- Dergilerimizin kütüphane koleksiyonlarında yer alması sağlanarak sağlıklı bir arşivi oluşturulmalı ,
- Dergilerimizin indekslenmesi yönündeki çabalar hız kazanmalı,
- Sayısal olarak az ama kaliteli dergi çıkartma yönünde uygulamalar başlatılmalı,
- Türkçe yayınlar akademik anlamda teşvik edilmeli,
- Editörler, Yayıncılar, Kütüphaneciler ve bu alanla ilgili diğer ilgili kişi ve kurumlar bir araya gelmeli bir “çalışma grubu” oluşturulmalı,
- Uluslararası indekslere girilmesi yönünde ortak çaba harcanmalıdır.

Sonuç olarak ulusal dergilerimizin nicelik ve nitelik açısından daha kaliteli bir yapıya ulaşması için ilgili kişi ve gruplarla ortak çabalar geliştirilmelidir.

KAYNAKÇA

Akçiçek, E ve R. Kayar (1992) “İzmir’ de yayınlanan tıp dergilerinin tarihçesi”. SSK Tepecik Hastanesi Dergisi, 2(1):81-84.

Erden A. (2002) “Danışmanlığa dair”. Tanısal ve Girişimsel Radyoloji, 8:313-315

Hayran, O. ve M. Kayhan. “Yerli ve yabancı tıp dergileri”. Sağlık ve Toplum, 4:61-63.

İrgil C ve E. İrgil. (1993). “Türkiye’deki tıp dergilerinin sorunları ve öneriler”. SSK Tepecik Hastanesi Dergisi, 3 (1-2-3):89-94

ISSN Türkiye Bibliyografyası (1995) Ankara:

Kayar, R. (1994) “Cumhuriyet dönemi (1928-1994) tıp dergilerimizin kısaltılmış isim indeksi ve analizi”. SSK Tepecik Hastanesi Dergisi 4 (1-2-3):69-77

Kazancıgil, A. Ve Solok (1981). “Türk Tıp Dergileri ve Süreli yayınları üzerine analitik bir inceleme (1949-1981). Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dergisi,12:373-382.

Kozak, N (1999). Türkiye Akademik Dergiler Rehberi. Ankara:Özcan Ofset.

Kutluk, T ve Yarış Y. (1996) Türkiye tıp dergileri kataloğu. Ankara: Türkiye Tabipler Birliđi.

Küyük A. (1996) “Türk Tıp Literatüründe Bilgiye Erişim” (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara:Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özsoylu, Ş (1991) “Türkiye’ de Tıp Dergileri”. Tıp Alanında Bilimsel Yayınlar Sempozyumu,İstanbul,30 Eylül 1991. Ankara:TÜBİTAK.

<http://www.mkutup.gov.tr>

<http://www.kutuphanelergm.gov.tr/issn.asp>

<http://www.ulakbim.gov.tr/servisler/uvt/tip/kabul.php>